

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3164/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.025/2020/3. számú végzése, a Kúria Pfv.I.20.894/2020/2. számú végzése, valamint az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.005/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Gordos Csaba ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] A Heves Megyei Bíróság 2010. április 26-án végrehajtást rendelt el az indítványozóval mint adóssal szemben a tulajdonában álló ingatlanra. A végrehajtási eljárás során 2013. június 7-én az ingatlan becsértékét 39 000 000 Ft-ban határozták meg. 2017. január 16-án az ingatlan becsértékét 58 000 000 Ft-ban állapították meg, az ezt tartalmazó adó- és értékbizonyítvány azonban a végrehajtó nyilatkozata értelmében nem volt felhasználható, mert az eljárás szünetelése alatt készült el. 2019. szeptember 18-án árverést tartottak. Az indítványozó 2019. október 22-én végrehajtási kifogást terjesztett elő az árverés szabályainak megsértésére hivatkozással a teljes ingatlanárverési eljárással szemben, és kérte a bíróságtól, hogy semmisítse meg az árverés eredményét. Emellett elsődleges kérelme volt, hogy a bíróság kötelezze a végrehajtót arra, hogy az ingatlanárverést a 2017. január 16. napján megállapított becsérték figyelembe vételével ismétlje meg. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy a bíróság az ingatlan valós forgalmi értékét igazságügyi szakértő közreműködésével állapítsa meg.
- [3] Az Egri Járásbíróság 2020. január 8-án kelt, 1001-Vh.736/2019/23. számú végzésével hivatalból elutasította az indítványozó végrehajtási kifogását. Álláspontja szerint jóllehet az indítványozó állította az árverés szabályainak megsértését, azonban a megsemmisíteni kért jegyzőkönyvvel kapcsolatosan nem jelölt meg olyan konkrét végrehajtói intézkedést, illetve mulasztást, amellyel a végrehajtó az indítványozó jogát vagy jogos érdekét lényegesen megsértette volna. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelenésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. Ennek alapján, a végrehajtási kifogás részletesen kifejtett és indokolt tartalma szerint egyértelműen az árverésre került ingatlan 2013. június 7-én megállapított becsértéke ellen irányult és annak összegét, valamint a megállapítása alapjaként figyelembe vett okiratot vitatta.
- [4] A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a becsértékről az indítványozó a vele 2013-ban közölt végrehajtói intézkedésből igazoltan tudomást szerzett, melynek alapján a végrehajtási kifogást elkésetten, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 217. § (2) bekezdése szerinti, a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napos határidőt követően terjesztette elő. A végrehajtási kifogás emellett nem felelt meg a Vht. 217. § (5) bekezdésében foglalt feltételeknek, ezért a végrehajtási kifogást érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasította.
- [5] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az Egri Járásbíróság végzésével szemben. Az Egri Törvényszék 2020. május 28-án kelt, 2.Pkf.50.092/2020/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Végzésében arra mutatott rá, hogy a törvényszék korábbi, az ügyben meghozott határozatával már elbírálta – és hivatalból jogerősen elutasította – az indítványozó ugyanezen tartalmú kifogását. A törvényszék egyetértett továbbá az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a végrehajtási kifogás elkésett.
- [6] Az indítványozó több ízben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős végzés ellen. A Kúria ezeket a felülvizsgálati kérelmeket 2021. január 27-én kelt, Pfv.I.21.025/2020/3. számú, valamint 2021. március 24-én kelt, Pfv.I.20.894/2020/2. számú végzéseivel hivatalból elutasította. Döntését mindkét esetben arra alapította, hogy a Vht. 214. §-a csupán a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban, és kizárólag a külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről határozó, másodfokon jogerőre

- emelkedett végzés ellen engedi meg felülvizsgálati kérelem benyújtását. A Vht. e rendelkezése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 271. § (1) bekezdés *I*) pontja együttes alkalmazásából egyértelműen az következik, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának nincs helye.
- [7] Az indítványozó igazolási kérelmet is előterjesztett, melyet az Egri Járásbíróság 2020. október 29-én kelt, 1001-Vh.736/2019/54. számú végzésével elutasított. Az indítványozó előadta, hogy csak a bíróság ügyfélcentrumában, az iratbetekintés során szerzett tudomást arról, hogy a végrehajtónak rendelkezésére állt egy adó- és értékbizonyítvány, mely az árveréssel érintett ingatlan forgalmi értékét 58 000 000 Ft-ban állapította meg, ezért azt kérte, hogy a bíróság a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidőt ne az árverési jegyzőkönyv kézhezvételétől, hanem az adó- és értékbizonyítvány tudomásra jutásától számítsa.
- [8] Az Egri Járásbíróság arra hivatkozással utasította el az igazolási kérelmet, hogy az adó- és értékbizonyítvány mint közokirat tartalmából kitűnően a végrehajtási eljárás során kiértékelés, majd 2016. december 23-án helyszíni szemle történt, amiből az valószínűsíthető, hogy az indítványozó tudomást szerzett az adó- és értékbizonyítvány kiállítására irányuló eljárásról. A végrehajtói iroda 2017. január 16-án érkezett az okiratot, az igazolási kérelmet az indítványozó 2020. március 5-én terjesztette elő, amivel kétségtelenül túllépte az igazolási kérelem előterjesztésének három hónapos, objektív határidejét is.
- [9] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az igazolási kérelmet elutasító végzéssel szemben. Az Egri Törvényszék 2021. március 29-én kelt, 2.Pkf.50.005/2021/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helyben hagyta. Egyetértett az Egri Járásbíróság által megjelölt indokokkal, emellett arra is rámutatott, hogy 2019. szeptember 18. mint kezdődátum – az utolsó árverés dátuma – figyelembevételével az igazolási kérelem benyújtására nyitva álló három hónapos objektív határidő 2019. december 18-án letelt, ehhez képest a 2020. március 5. napján kelt és iktatott igazolási kérelem elkésztett. A törvényszék emellett kifejtette: téves az indítványozónak az az érvelése, amely szerint az igazolási kérelem előterjesztési határidejének kezdetét az iratbetekintés során történő tudomásszerzéstől kellene számítani. A Vht. 140. § (2) bekezdése ugyanis a becsérték, nem az adó- és értékbizonyítvány közlését teszi a végrehajtó kötelezettségévé.
- [10] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz – az Alkotmánybíróság főtákarának felhívása folytán hiánypótlással kiegészített – alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria Pfv.I.21.025/2020/3. és Pfv.I.20.894/2020/2. számú végzéseinek megsemmisítését az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.092/2020/3. számú és az Egri Járásbíróság 1001-Vh.736/2019/23. számú végzéseire kiterjedően. Kérte továbbá az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.005/2021/2. számú végzésének megsemmisítését az Egri Járásbíróság 1001-Vh.736/2019/54. számú végzésére kiterjedően.
- [11] Panaszában előadta, hogy a végrehajtási eljárás során több ízben sérültek a Vht.-nak az adós védelmét szolgáló garanciái. A végrehajtó és a bíróságok nem bocsátották az indítványozó rendelkezésére azokat a dokumentumokat, amelyek alapján eldönthette volna, érdemes-e új becsértéket kérnie. Mindezt a bíróságok eltérő és ellentmondásos indokokkal igyekeztek igazolni. Tisztességtelen, hogy a végrehajtó mulasztását a bíróságok az indítványozó terhére értékelték. Sérült a Vht. 140. § (1) és (8) bekezdése azáltal, hogy az árverésre hat hónappal régebbi becsérték alapján került sor. Az eljáró bíróságok mulasztásai az indítványozó jogorvoslatához való jogának sérelmét is eredményezték.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján kérte az Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel a bíróságot a végrehajtási eljárás felfüggesztésére. Az Egri Járásbíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján 1001-Vh.736/2019/72. számú végzésével a végrehajtási eljárás felfüggesztéséről döntött.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [14] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése – annak a)–f) pontjai – rögzítik. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak szerint.
- [15] A panasz tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza. Tartalmazza az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést. Megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit.

Tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel. Kifejezett kérelmet ad elő a bírói döntés megsemmisítésére.

- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napos határidőn belül lehet benyújtani.
- [17] Az Ügyrend 32. § (4) bekezdése értelmében ha a jogerős döntést megtámadó alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a Kúria folyamatban lévő eljárására tekintettel visszautasította, majd a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, illetve indítványt elutasító döntést hozott a hiánypótlás vagy kiegészítés elmaradása, vagy a felülvizsgálatra nyitva álló határidő indítványozó általi elmulasztása miatt, vagy azért, mert a felülvizsgálat kizárt, akkor a Kúria ezen döntését az Abtv. 26. § (1) bekezdése vagy 27. §-a alapján megtámadó – és az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőn belül benyújtott – alkotmányjogi panaszt, amennyiben az a jogerős döntésre is kiterjed, nem lehet elkésztettnek tekinteni e határozat vonatkozásában.
- [18] Az Alkotmánybíróság állást foglalt azokra az esetekre vonatkozóan, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség. Ilyenkor az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja: (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás (a továbbiakban: Tüáf.) I/5. pont].
- [19] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2021. április 23-án terjesztette elő.
- [20] Az indítványozó az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.092/2020/3. számú végzésével szemben nem terjesztett elő önálló alkotmányjogi panaszt. A végzéssel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kúria nem mérlegelési jogkörben utasította el. Az Ügyrend 32. § (4) bekezdésének a Tüáf. által pontosított értelmében a törvényszék e végzése tekintetében az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő nem teljesült.
- [21] A Kúria felülvizsgálati végzései, valamint az Egri Törvényszék igazolási kérelem tárgyában hozott végzése tekintetében a panasz a törvényes határidőn belül került benyújtásra.
- [22] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [23] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: a támadott bírói döntés az ügy érdemében hozott, vagy eljárást lezáró döntésnek minősül-e, az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, az indítványozó érintettnek minősül-e, illetve Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [24] Az Alkotmánybíróság a Tüáf. I/2. pontjában az Ügyrend 32. § (2) bekezdését értelmezve arra a következtetésre jutott, hogy bármely kúriai felülvizsgálati döntés megtámadható az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasszal, az eljárás során hozott (közbenső) végzések elleni kérelmek tárgyában hozott döntések kivételével.
- [25] Az Alkotmánybíróság értelmezésében a végrehajtási kifogás a végrehajtás foganatosítása során a végrehajtó intézkedésével szemben igénybe vehető jogorvoslat, amelynek tárgyában meghozott jogerős végzést a bíróság nem az ügy érdemében, de nem is a végrehajtási eljárás befejezése tárgyában, hanem a végrehajtási eljárás során hozta meg [3060/2019. (III. 25.) AB végzés, Indokolás [10]; 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [26] Erre tekintettel, az Abtv. 27. § (1) bekezdése, az Ügyrend 32. § (2) bekezdése és a Tüáf. I/2. pontja alapján a Kúriának a végrehajtási kifogás tárgyában hozott felülvizsgálati végzései az eljárás során hozott, közbenső végzések tekintendők.
- [27] Az Alkotmánybíróság az igazolási kérelemmel összefüggésben – a polgári eljárásjog irányadó rendelkezéseivel, jelen esetben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 106. § (1) bekezdésével, valamint 109. § (4) bekezdésével összhangban – következetesen hangsúlyozza: az igazolás a mulasztás hátrányos jogkövetkezményének elhárítását szolgáló jogi eszköz, amely akkor vezet eredményre, ha a mulasztó fél valószínűsíti a bíróság előtt, hogy önhibáján kívül, menthető okból mulasztott. Ha a bíróság az igazolási kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótoltt cselekményt olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna. Az igazolási kérelem elutasítására tehát akkor kerül sor, ha a fél nem valószínűsította, nem tette hihetővé a bíróság számára, hogy a mulasztásra rajta kívül álló okból került sor. Az igazolási kérelmet elutasító

(vagy annak helyt adó) végzés nem az eljárás egészére vonatkozik, nem annak befejezése tárgyában hozza meg a bíróság, azzal csupán egy eljárásjogi kérdésben foglal állást. Az igazolási kérelmet elutasító végzés nem a per érdemében hozott, illetve a bírósági eljárást befejező egyéb végzés, mert az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló egyedi ügy nem azzal fejeződik be {3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [8]–[9]; 3005/2021. (I. 14.) AB végzés, Indokolás [30]}. Következésképp az igazolási kérelem elutasítására tekintettel az alkotmányjogi panasz nem fogadható be.

[28] A fentiek alapján az Egre Törvényszék igazolási kérelem tárgyában hozott végzésével összefüggő panaszem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésének.

[29] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felelt meg a törvényi feltételeknek, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1079/2021.

• • •